

„Korszerű Gyógyszertár”

AZ 1988. ÉVI PÁLYAZAT ÉRTÉKELÉSE

A Magyar Gyógyszerészeti Társaság Szervezési Szakosztálya 1988-ban másodízben írt ki pályázatot a „Korszerű Gyógyszertár” elismerő oklevél elnyerésére.

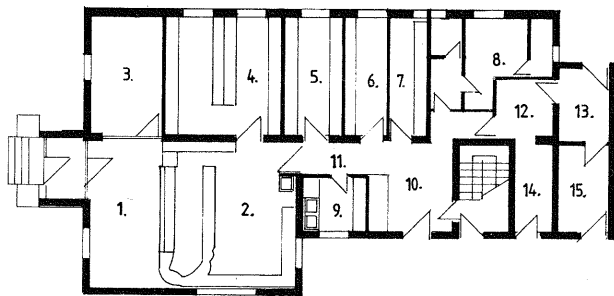
A felhívásra 11 gyógyszertári központ nyújtotta be pályázatát 1–1, 1987-ben üzembehelyezett gyógyszertárral. A Szakosztály Vezetősége által kijelölt bíráló bizottság a „Korszerű Gyógyszertár” oklevél odaítélését 5 pályázatnak javasolta.

Az elismerő okleveleket a VIII. Magyar Gyógyszerészeti Kongresszus alkalmával 1988. október 17-én dr. Kempler Kurt, a Szervezési Szakosztály elnöke adta át a gyógyszertári központok meghívott képviselőinek.

Baranya megye, Kétújfalu, 35/1. sz. gyógyszertár

A 100 ezer Ft havi forgalomra tervezett 160 m² alapterületű gyógyszertár kialakítása, és a funkcionális helyiségek alapterületi megoszlása tökéletesen megfelel az ESZ követelményeinek. Követendő példaként ajánlható hasonló forgalom ellátására tervezendő gyógyszertárhoz.

Az officina betegfogadó terét, a gyógyszerkiadót, vényezőt és a laboratóriumot egyetlen 50 m²-es helyiségben bútorelválasztásokkal oldották meg. Az egy helyiségen belül telepített funkciókat, ill. munkahelyeket jól szeparálták. Eredeti megoldás a betegtér, ill. a gyógyszerkiadó közé épített félköríves ablaknyílással ellátott fa—üveg tételválasztó, továbbá a kiadóasztal és

1. Officina szélfogóval	34 m ²
2. Laboratórium	19 m ²
3. Iroda	14 m ²
4. Raktár	24 m ²
5. Alapanyagraktár	12 m ²
6. Premix raktár	10 m ²
7. Göngyölegraktár	9 m ²
8. Öltöző, WC-mosdó	14 m ²
9. Mosogató	6 m ²
10. Átvevő	12 m ²
11. Közlekedő	6 m ²

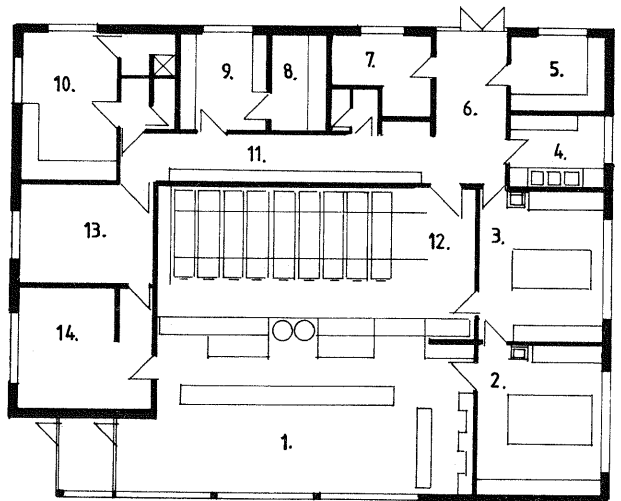
Összesen 160 m²
12–15. Kazánház, széntár. 24 m²

a laboratórium közé telepített félköríves vényezőasztal. Az egyedi tervek alapján készült officinai berendezés modernsége mellett „patikai” hangulatot kelt. A 160 m²-es alapterület céltudatos kihasználását mutatja, hogy a közlekedési területre összesen 6 m²-t vettek igénybe. A tájba illő, oszlopokkal díszített épület tetőterében szolgálati lakást alakítottak ki.

A gyógyszertár tervezési programját dr. Kotsy József készítette (1. ábra).

Budapest, Gazdagréti lakótelep, 1115. sz. gyógyszertár

A 15 ezer lakosú lakótelep 300 m²-es gyógyszertárának havi átlagforgalma 200 ezer Ft. Az egyes helyiségek kapcsolódása, alapterületi elhelyezése a fővárosi gyakorlatban már hagyományos módon történt. A közel 60 m²-es officina teljes hosszúságában — 12 méteres szakaszon — kétoldról kezelhető szekrénysorral csatlakozik a 60 m²-es, és gördülőszekrényekkel felszerelt központi raktárhoz. A tervezésnél először szaktartottak az egyenes vonalvezetésű officinai szekrény-

1. Officina szélfogóval	58 m ²
2. Gyógyszerkészítő	20 m ²
3. Laboratórium	20 m ²
4. Mosogató	10 m ²
5. Üvegraktár	12 m ²
6. Átvevő	14 m ²
7. Göngyölegraktár	8 m ²
8. Tűzvesz. anyagraktár	7 m ²
9. Hűvös raktár	13 m ²
10. Öltöző, WC-mosdó-tus.	26 m ²
11. Közlekedő	18 m ²
12. Gyógyszerraktár	62 m ²
13. Étező	17 m ²
14. Iroda	18 m ²

Összesen: 306 m²

1. ábra. Kétújfalu, Zrínyi tér 35. — 10/22. sz. gyógyszertár

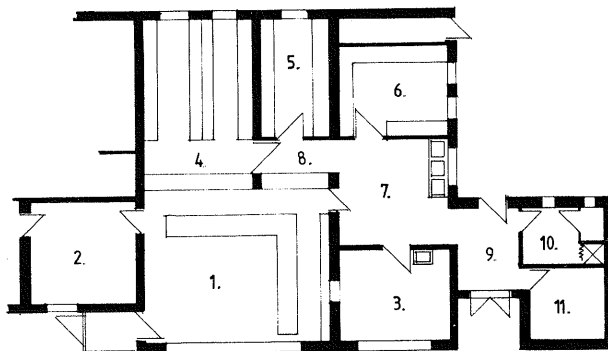
2. ábra. Budapest, XI., Gazdagréti tér 6. — 1115. sz. gyógyszertár

sorral: a gyógyszerkiadó mögötti állványzatot több szakaszán benyílók törik meg. Ezzel egyrészt növelték a tárolási felületet, másrészt kényelmesebbé tették a feltöltési munkát. Újszerű megoldás a tárába épített csúszótálca, a raktárba forgatható csúszótálcás szekrény, ill. forgókorong. A gyógyszertár középfolyosós rendszerű, de a mindössze 12 m²-es közlekedő egyik oldalára is beépített szekrényeket terveztek.

A gyógyszertár építési programját és berendezési terveit *Csapó Zoltán* szakelőadó és *Somogyi Imre* műszaki ellenőr készítette (2. ábra).

Heves megye, Kál, 18/28. sz. gyógyszertár

A 232 m² alapterületű gyógyszertár 170 m²-es földszintjén levő helyiségeket csak 4 m²-es közlekedőfolyosó kapcsolja össze. Ez a megoldás lehetővé tette a rendelkezésre álló terület maximális kihasználását, és a helyiségek legcélszerűbb kapcsolódását. A bíráló bizottság külön kiemelte, hogy a viszonylag csekély földszinti területen megoldották a megfelelő alapterületű officina és raktár kapcsolatát a kétoldalról kezelhető szekrénysorral. A gyógyszertár helyiségeinek területi megoszlása, ill. aránya már a földszinti területnél is pontosan követi az ÉSZ előírásait, így a pincében levő raktárak további előnyt is adnak. Az officinába igényes, szép megjelenésű berendezést terveztek, különösen ügyelve a használhatóság és az esztétika megfelelő arányára. A szolgálati lakással épült gyógyszertár havi átlagforgalma 120 ezer Ft (3. ábra).

1. Officina szelfogóval	48 m ²
2. Iroda	17 m ²
3. Laboratórium	14 m ²
4. Gyógyszerraktár	26 m ²
5. Raktár	12 m ²
6. Raktár	14 m ²
7. Mosogató	17 m ²
8. Közlekedő	4 m ²
9. Átvevő	9 m ²
10. Öltöző, WC-mosdó-tus.	6 m ²
11. Göngyölegraktár	7 m ²

Földszinti összesen: 174 m²
Pincében raktár: 58 m²

3. ábra. Kál, Rózsa u. 1. — 18/28. sz. gyógyszertár

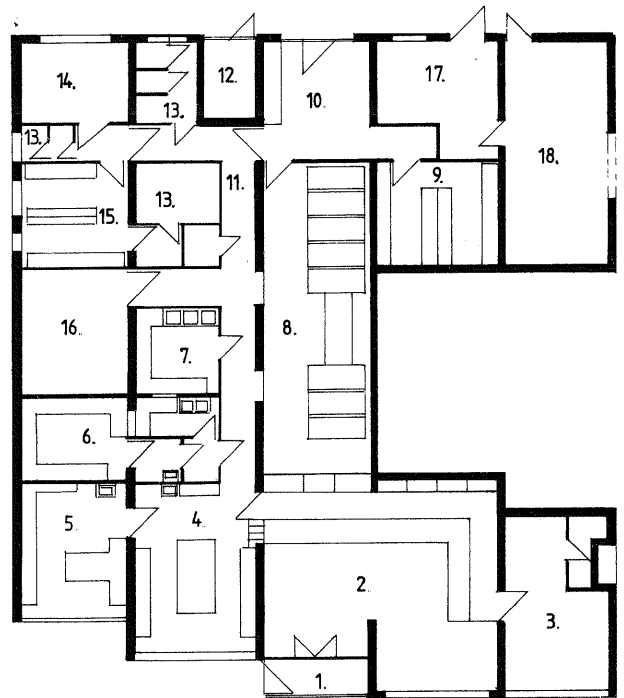
Szolnok megye, Kunszentmárton, 15/34. sz. gyógyszertár

A 288 m² alapterületű, havi 427 ezer Ft átlagforgalmú gyógyszertár kialakítását némileg befolyásolta a telek, ill. a foghíjbeépítés, továbbá az emeleten létesített

lakások. Ezeket a kötöttségeket az alaprajzi elhelyezéssel és a funkcionális helyiségek igen jó kapcsolódásával szinte teljesen feloldották.

A szép, és a hagyományos patika-belsőit idéző officina közvetlenül csatlakozik a gördülőszekrényekkel berendezett raktárhoz. Eredeti megoldás a vényező, ill. az officina közé beépített kétoldalas átadó-fiókos szekrény, az iroda és az ügyeletes szoba térelválasztása, továbbá az aseptikus helyiségcsoport kialakítása. A bíráló bizottság külön értékelte az építészeti adottságokat kompromisszum nélkül áthidaló „tisza” és áttekinthető alaprajzot, és igen jó megoldásnak ítélte az Átvevő—Központi raktár—Officina helyiségek „vonalban” történő elhelyezését, ill. kapcsolódását.

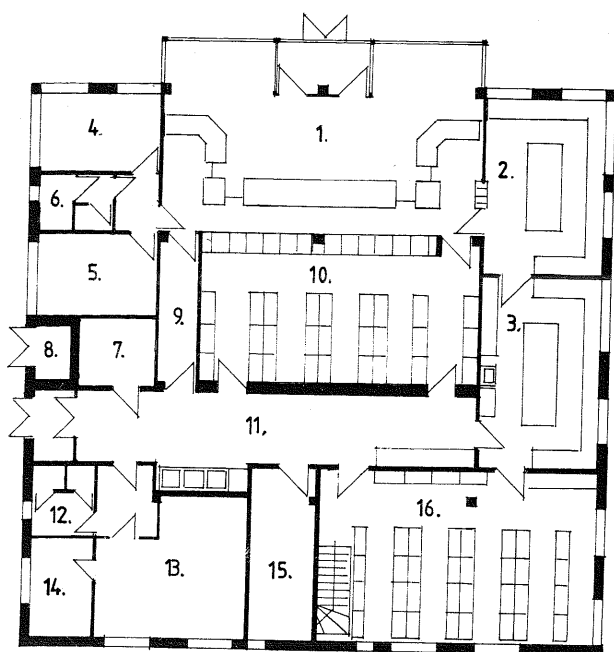
A gyógyszertár tervezési programját *dr. Molnár Károlyné* főgyógyszerész és *Kiss Sándor* beruházási előadó állította össze (4. ábra).

1. Szelfogó	4,6 m ²
2. Officina	54,0 m ²
3. Iroda-ügyelet	17,7 m ²
4. Gyógyszerkészítő	24,8 m ²
5. Laboratórium	16,6 m ²
6. Aseptikus csop.	19,0 m ²
7. Mosogató	8,4 m ²
8. Gyógyszerraktár	40,0 m ²
9. Raktár	14,0 m ²
10. Átvevő	17,6 m ²
11. Közlekedő	22,0 m ²
12. Tűzv. any. rakt.	4,3 m ²
13. Mosdó-WC-csop.	19,6 m ²
14. Étkező	10,0 m ²
15. Öltöző	15,6 m ²

Összesen: 288,2 m²
16. Szellőző gépház: 15,0 m²
17. Széntároló
18. Kazánház: 40,0 m²

4. ábra. Kunszentmárton, Kossuth L. u. 4.
— 15/34. sz. gyógyszertár

1. Officina szelfogóval	64 m ²
2. Gyógyszerkészítő	22 m ²
3. Laboratórium	24 m ²
4. Iroda	10 m ²
5. Ügyelet	10 m ²
6. Mosdó-WC-tusoló	7 m ²
7. Aszeptikus	6 m ²
8. Tűzvesz. any. raktár	2 m ²
9. Közlekedő	6 m ²
10. Gyógyszerraktár	45 m ²
11. Átvevő-mosogató	36 m ²
12. Mosdó-WC	7 m ²
13. Öltöző	19 m ²
14. Tusoló	7 m ²
15. Étkező	17 m ²
16. Raktár	50 m ²

Földszint összesen: 331 m²
Alagsor, raktár 62 m²

5. ábra. Tapolca, Ady E. u. 8/a. — 7/34. sz. gyógyszertár

Veszprém megye, Tapolca, 7/34. sz. gyógyszertár

A 393 m² alapterületű gyógyszertár alaprajzi kialakításánál figyelembe vették az MGYT Szervezési Szakosztálya által összeállított Irányelvekben közölt elrendezési sémát, és azt több újszerű megoldással is bővítették.

A helyiségcsoportok területi aránya megfelel az ÉSZ előírásainak, és a raktározási terület nagyságát előnyösen növelték a közlekedési területek szinte minimálisra csökkentésével: a közlekedő területéhez a teljes alapterület 3%-át vették igénybe. Az officina teljes hosszúságában kétoldalról kezelhető szekrénysorral kapcsolódik a központi raktárhoz. Célszerű és látványos megoldás a gyógyszerkiadó két végén a box-

szerűen előreugró árazó-pénztár. A központi raktárban dexion-salgó állványokat helyeztek el, amelyek szükség esetén gördülőszekrényekkel is felcserélhetők. A gyógyszertár havi átlagforgalma 605 ezer Ft, így a földszinten levő 94 m² raktárterület elegendőnek látszik, de a bíráló bizottság szerint az alagsorban levő 60 m²-es raktárhoz célszerű lett volna felvonót is létesíteni.

A gyógyszertár szakmai programját dr. Weltler János főgyógyszerész és Veres Huba műszaki csoportvezető készítette (5. ábra).

Az MGYT Gyógyszerügyi Szervezési Szakosztályának Vezetősége

AZ ÉLETVESZÉLYES GYÓGYSZERINTERAKCIÓK MEGELŐZÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI AZ ALAPELLÁTÁSBAN

Morva, L., Kiss, G.: *Medicus Universalis* 21, (2), 75, (1988).

A gyógyszerkombinációk alkalmazása az orvosoktól fokozott szakmai felkészültséget és körültekintést igényel. A többféle gyógyszer együttes adása magában hordozza a kölcsönhatások lehetőségét. Leggyakrabban olyan esetben alakul ki veszélyes interakció, amikor a beteg valamilyen gyógyszert állandóan szed és egy interkurrens betegség miatt újabb gyógyszert is rendelnek. A beállított alapgyógyszer egyensúlya felborulhat és az addig hatásos adag hatástalanná vagy toxikussá válhat. A gyógyszerek az interakciók során erősíthetők, gyengíthetők, ill. megváltoztathatják egymás hatását. Az interakciók létrejöttének erősségét befolyásolja az életkor, a

tápláltság mértéke, a nem, a különböző káros szenvedélyek, a vese és a máj állapota, valamint számos genetikai faktor. A gyógyszerinterakciók elkerüléséhez ismerni kell azok farmakokinetikáját és dinamikáját, valamint biotranszformációját.

A közlemény az idevágó adatokat három táblázatban foglalja össze: I. Életveszélyes kombinációk — II. Veszélyes kombinációk — III. Hasznosítható kombinációk.

A táblázatokban a szerzők feltüntették az interakcióra vezető szereket és a klinikai követelményeket. Mivel a nagyszámú adat közlése e referátum keretében nem lehetséges, viszont a gyógyszertárak információs tevékenységéhez hasznosak, célszerű a *Medicus Universalis* e számát megszerezni vagy az első szerzőtől (Dr. Morva László, Tataháza, Kossuth u. 53. — 6451) különnyomatot kérni (126).

Rudasitsné Király Erzsébet